

Teodor Križka

Chvály

Ó, požehnaný vytrvalý dážd'
po dlhom suchu rozpálených týždňov,
a požehnané slnko, každúčký lúč zvlášť,
keď milostivý dážd' sa stáva trýzňou.

Velebím neuhasiteľný smäd,
že za vodou ma ako stáda ženie,
velebím vodu, keď sa musí chvieť
pod perami tak nežne, udivene.

Velebím smäd aj vodu s liečebným
účinkom, vďačný za vznešenosť sviatku,
nakoniec aj sám nedostatok velebím,
blaženú núdzu, matku nedostatku.

* * *

Češú jabloň z plodov,
češú ju aj z lístia.
Stalo sa už módou
bičovať tvár Krista.

Bičujú ju cudzí,
bičujú ju vlastní.
Iba bolesť v núdzi
utiera krv vlasmi.

Kristus svoj kríž nesie,
slovka nevysloví,
nezatáží plece
ani Šimonovi.

Oblaky sa znížia,
vníma bolesť Syna
na výsosti kríža
láska Máriina.

Zostalo len rúcho,
tie oblaky v nebi.
Ako Bohu ucho
ťaháme oň žreby.

Nespavosť

Očarený i svojou dušou chorou,
čo ako Tomáš musí vložiť prst
do rany Krista, do prahnúcich pórov
vpúšťam chór z nebies tvojich úst.

Leje sa do mňa priezračná a hustá
vesmírna hudba, čo tak mešká mi
napojiť smädom oči, uši, ústa
a zahojiť tie rany bozkami.

*Som celý jedna veľká rana smädu
a jednou ranou je aj každý pór,
keď sýtiš spevom moju hluchú biedu,
čo lapá po dychu a vzýva Ťa, čím skôr.*

** * **

*Minúta s anjelom je viac než nekonečný
boj v smútku len na vlastnú päť.
Anjel je uzdravenie samou prosbou, lieč mi
bezvládnú túžbu vlastné nohy vliecť.
Darmo je práve voľakde až na severnej točni,
len srdcom jeho šiju vo snách obopni.
Prv ako prosbu vyslovíš, anjel sa uskutoční
v samom sne, reálny a osobný.
Na zavolanie príde, milosrdný, láskavý a vľúdny,
hoci ho odoženieš sto aj tisíckrát,
len počúvni ma, jeho meno nezabudni,
a môžeš hoci rozbiť v skrini všetok riad.*

Chvála papiera

*Papier si pýta ceruzku a pero,
nahotu zaodieť si túži
do kresieb, do písmen. Tak smelo,
odvážne dievčatá a muži!
Papier chce za vás vaše kríže doniesť
až do konca, až do samého cieľa.
Len píš, vypíš si bolesť
zo svojho vnútra, ak už nakypela!
Papier ju skryje pod krídlami,
priviní krásu na tie prsia ploché.
Oslávte papier líniami,
poďakujte sa písmom bielej ploche.*

Obeta svätej čistoty „Hostia sanctae castitatis“

*Dve guľky letia z neomylnej zbrane,
trafili teba, triafajú i do nás.
Ach, Pane! Vďaka! Vďaka ti i za ne!
Ty veľké skutky svojmu ľudu konáš!
Anička, ty si bola skromná,
no jednej guľky bolo málo veru
na tvoje srdce čistoty a mieru.
Preleteli ti hrud'ou, teraz mieria do mňa.
Hrud'ou ti preleteli ako ostrie klincov
cez dlane Krista vtedy na Golgote.*

Ó, panny, matky bielokrídlych princov,
svedčite za nás Bohu o živote!

Anička, ty si bola čistá,
no jednej guľky bolo málo veru
na tvoje srdce čistoty a mieru.
Preleteli ti hrud'ou, chceli zabiť Krista!

Na tvojej nikým nedotknutej hrudi
vykvitli ruže v jednej krátkej chvíli,
tie ruže svedčia za všetkých tých ľudí,
čo napriek smrti Boha nezradili.

Tie ruže na smrť utýraných panien,
tie prosby za nás, za náš hriech a zlobu -
ramená naše neunesú amen,
ten kameň spreď Pánovho hrobu.

Anička krásna, u Pána už svätá!
Jedinej guľky bolo málo veru
na tvoje srdce nádhery a mieru.
Ty Jana z Arcu, čisté naše dieťa,
krehučká slamka v súkolí zlých plánov,
len Popoluška z ďalekého kúta.
Ježiš, Mária, Jozef sú ti zbraňou!
Dve guľky celú večnosť hľadajú ťa.

Dve guľky v našom utrpení mnohom,
dva sršne, posli násilia a biedy.
Apočko, zbohom! Apočko môj, zbohom!
Ježiš! Mária! Jozef! Prijmite ma v nebi.

Na brehu oceánu veľký čierny mrož
do noci svieti klom,
alebo vietor - poštár, podnapitý listonoš,
hrkoce bicyklom.

A možno je to brošňa prelomená napoly,
a padá na vodu
odvtedy, ako sme ju hodili, nech nebolí
tá chvíľa rozchodu.

Hladina široká je a je ako vitráž rozbitá
na milióny skiel,
a v diaľke loď, a v diaľke trombita,
a nad hladinou kel.

Ten kel je ako nôž, a tma je ako mrož,
čo z jasu krváca,
a možno brošňa, ten môj hrudný kôš
na hrote mesiaca.

Hon

Roky mi popri sluchách hvízdali
sekundy olovených brokov.

Odrážali sa ako od skaly -
ohnivká potrohaných okov.
Sekundy svišťa stále tesnejšie
pri sluchách, takých čoraz belších,
niektoré premenené na verše,
niektoré iba popri verši.
Raz príde to, že viac už neminú
tú belosť slúch, veď strelec dobre mieri,
zatrúbia, medzi zuby čečinu
vložia mi ako ulovenej zveri.
A možno iba dakde šmyknem sa
na vlastnej duši, takej udivenej,
a nič, len o jedného milenca
božích krás bude v tomto svete menej.

Kompozícia

Prv než ja som, bola krása živá,
radovala tvarmi oblými,
a aj túto báseň za mňa sníva,
tvar vdychuje do mňa, do hlíny.
Ja som iba vymiesená hmota,
materiál, tvar vo mne iba spí,
osnova, kde ešte chýba nota,
len vo vlkoch driemajúce psy.
Ešte vášeň musí zobrať o sen,
ešte oheň neupiekol chlieb,
ešte zo mňa nie je žiaden chosen,
ešte som len nehostinná step.
Ešte som len váza, prázdny objem,
iba krčah, ešte bez piva.
Jedno je, či preklínam, či žobrem,
sama si ma za mňa vysníva.
Napína ma ako tkáčka krosná,
biely papier zmyslom začierni.
Prišiel som a navraciam sa do sna,
a ten sen je stále nádherný.

Synovi

Maličký si bol, a ja s tebou bol som
i narodený odznova, i vzkriesený
v drobučkom kozme, usmiatom a bosom,
so smútkom iba na dne v kešení.
Bol som ti všetkým, jedinečným v mnohom,
v priepasti temna mocným zábradlím,
zmenšujúcim sa, malilinkým bohom -
dnes iba v spomienkach sa zrkadlím.

Nič nové ma však roky nenaučia,
iba tú úzkosť - vrhla mi tvoj pád
bezhlavo, hrozne rovno do náručia,
naučila ma mať rád a o teba sa báť.

Už nie si malý a ja som už dedko,
no rovnako tu stojím dojatý,
že bola chvíľa, keď som ti bol všetko
a tíšil som tvoj nárek v objatí

Náklad

Až pokynieš mi prstom, Pane,
čo zoberiem si do batoha?
Nenávidené, milované?
A zmestí sa doň aspoň sloha?
Vezmem si knižnicu a kreslo,
a každodenný pohľad z okna?
Veslo, čo po vode ma nieslo,
a zmestí sa tam aspoň lokňa
tej, ktorá nechala ma práve?
Čo si smiem zobrať? Obraz v ráme,
či svoju úzkosť v ľudskom dave?
Kukučku z hodín, čo tak klame?
Batoh je veľký pre tú všetku
márnosť, no v náhlom spechu
nedovolíš mi zobrať ani smietku,
okrem lásky a môjho hriechu.

August

August. August. Plné ústa
sladkých plodov, nežných štiav.
August, mesiac podľa gusta,
poloprázdny riečny stav.
Plná kaďa jablák, pustá
je len celkom mŕtva hrud'.
August, mesiac podľa gusta,
ešte aspoň chvíľu bud'.
Trvaj, náruč rozovretá,
od kraja až do kraja,
a keď ozaj nebude ťa,
víno nech nás opája.
August. August podľa gusta,
víno plné zrelých nôt,
ako prečkať do augusta,
keď zarodí ľudský pot.

Chválím a ďakujem

Večer, až slnko roztvorí si päť
a pohladí nás opäť vľúdnou dlaňou,
alebo ráno, keď je iba šesť
a srnka beží stráňou, srnec za ňou;
za búrky, keď sa z nebies leje dážď
a krupobitie rána zrelé polia,
alebo v zime, v zime ozaj zvlášť,
keď za slnkom až cievy v tele bolia;
i každej jari, ktorej žehná svit,
čo povoláva spievať v nebi vtáky,
i na jeseň, čo musí navštíviť
viničné preše sladkým muštom vďaky,
každučký taký bohumilý deň
vychádzam z domu do božieho sveta
a ďakujem, a Bohu ďakujem,
že toľkým jasom zakaždým ma stretá.

Odišla

Odíde, dušu zoberie si,
a srdce nechá, nech sa ďalej trápi.
Kam šla? Je ďakde v podnebesí -
nedostať také mapy.
Buzola bezhlavo sa krúti,
keby nie skla, už letí vrtuľa
v ústrety spasiteľnej smrti,
odrazu tak sa zopsula.
Prstami blúdím po lipovej kôre,
skôr po mozgovej kôre vlastnej lebky,
len ako mravec, hore-dole,
zadrelí sa mi za nechtami štiepky.
Odišla, dušu odniesla si,
srdce však nechala, nech trpí,
ešte i na hrebenei vlasy
vymenila mi za čertove chlpy.
Nechala mi len srdce v hrudi,
fascinujúca, tichá, zlá,
a zo spánku ho v strede noci budí,
nech si ju vymýšľa.

Za deň do anjela

Ešte sú miesta bez jedov a plastov,
ešte je krása, čo ma dojíma,
ešte je miesto, ktoré volám vlasťou,
nepadla do vôd hviezda Palina.
Ešte je malá chvíľa do omylu,
ešte sa vám dá hľadiť do očí,

ešte je kúsok cesty k Černobyľu,
kým hlúpostou sa múdrosť zúročí.
Ešte mám v duši chvíle, ktoré veria,
svet ako bol, tak ešte dobrý je,
ešte má anjel na krídlach dosť peria,
stíha to, zatieni ma, prikryje.
Ale už dakde, blízko, za zákrutou
ďas prešľapuje s vedrom pomýj,í,
so svojou pomstou, ľuďmi zabudnutou,
lebo sa znova pýchou opili.
Ale už za rohom je deň, keď zhorkne
tretina studní po tretine riek.
To preto ráno vysedávam v okne,
kde plyní s ťažkým nákladom náš vek.

Šúpolie

Sedím tu, len nalomenosť zápalky,
tvoje prsty na kupolách horia,
tvoje prsty, krásu zaslúbenú vestálky.
Ja len dymím, kôpka zo šúpolia.
Kukurličné klasy v rukách vyzliekam
z pomyselných šiat a z tvojich vlasov,
vtáčiky z nich viažem, púšťam bohviekam,
nech si letia za stratenou krásou.
No vtáčiky sedia, žiaden nelieta,
lietajú len moje ťažké krídla,
cieľ je tvoja modrá planéta,
tvoje prsty, ktoré na kupolách sídlia.

ANJEL NOCI

Anjel noci, temnovlasý
anjel lavičiek a mól,
spieval, ty tam nebola si,
ale ja som bol.
Bol som sám, a sám som zamrel
od chvenia tých tenkých strún,
rozoznel ich nočný anjel
na striebre, kde plával spln.
Spln sa kúpil v mori striebra,
chvíľku, trošička,
kde kobylka nohou hriebla
popol z nebíčka.
V popole sa našla iskra,
potom podkova,
kobylke sa práve zišla,
pre ňu doslova.
Kobylka sa ženie cvalom,
v člunku z črievičiek

*pláva anjel, taký má on
krásny chlebiček.
Anjel noci, temnovlasý
anjel, nikto dokola,
ani ty tam nebola si,
veru nebola.*

Ceruzka

*Chcel by som byť lícnou stranou obrúskov,
aspoň občas pohladených dlaňou,
ale väčšmi chcel by som byť ceruzkou,
ktorou kreslíš skice svojich chrámov.
Medzi brušká prstov vzala by si ma,
navštívená sústredenou krásou.
Navôkol by bola taká tíšina,
že by bolo počuť aj pád vlasov.
Po papieri ľahko by si kreslila
mojou tvárou, vlastne iba nosom,
pre tú krásu by sme boli presila,
a ja by som aspoň vedel, kto som.
Vedel by som, že ti chýbam na chvíľu,
aspoň na ten náhly, okamžitý zápal,
aj keby to bola chvíľa omylu,
veď ja by som aj tak všetko chápal.*

Odpoveď

*Smútok je vznešený,
smútiť je vznešené.
Čím viac sme v plameni,
tým väčšmi žijeme.
Nemám strach z clivoty,
strach je, čo lichotí,
zo smútku nemám strach,
z úsvitu na horách.
Smútok je mocný hrad,
bojím sa zväd a zrád,
smútok sa nehanbí
ako hrad za hradby.
Smútok, môj rodný erb,
plný je modlitieb,
nosím ho na štíte,
v uzlíčku zašité
obrázky rodných nív,
ten nedotknutý div
nebies, tých nad nami,
čo šliapem nohami.*

Smútkom ma pozýva
príhľava pálivá
v plameni odvekom
byť, a byť človekom.

Archa

Čo tu ešte robím? Napriek psotám
o paličke viery sa tu motám,
preklepkávam chodník ako kôru d'ateľ,
či svet ozaj celkom nesčervatel.
Vyťukávam na svet, čo mi zhorkol,
dobrú správu morzeovkou,
zvest' len od hviezd, od tráv, odpočutú
výzvu podeliť sa s krásou o kajutu.
Berie všetko, kým sa neprekročí čiara,
náhlite sa, kým vás Pán Boh skára.
Ja som sám, len s jednou družkou krásnou,
vzadu v kútiku sa uložíme s básňou.
Môže liať aj zo štyridsať dní a nocí,
prečkáme tú búrku v objatí aj bosí.
Ako dobre človeku je zaľúbiť sa,
láska s ratoľstvom chodí ako holubica.
Láska nemá predsudkov a zábran,
láska neprilieta naprázdno sťa havran.
Láska žije zo svätého slova,
láska božia, archa Noemova.

Nakresli to čiernou

Nakresli to čiernou, čo máš na mysli,
nostalgiu rovín, plač svoj a svoj žiaľ,
všetko, od čoho je smútok závislý,
čoho sa tvoj spánok toľko bál.
Nakresli to čiernou celé na plátne,
cez celý ten vesmír biely, ľanový,
z celej duše nakresli to úchvatne,
zapiš to hneď do notovej osnovy.
Namaľuj to všetko rovno na kožu,
na hrud' príčin svojej clivoty,
do srdca to vyry, tam, kam nemôžu
ani keby prežili tri životy.
Nakresli sám seba po rám, po okraj,
ako úsvit kreslí ráno v horách, no
namotaj to, zapáľ a spáľ, zachovaj
iba to, čo obraz presiahlo.

Ruženec

Opakujem si neustále všetku
nádheru sveta - môcť tak, každú smietku
zopakujem aj tisíckrát vždy opäť,
neschopný dorátať aj do päť.

Zobul som sa a dušu som si obul
do kvetných lupienkov a do viničných bobúľ,
na prstoch javorových listov chviem sa,
v zrníčkach zoradených do ruženca.

Opakujem si, podelený na desiatky,
zázraky, smútky, sklamania i sviatky,
sám seba opakujem do nemoty,
ja duša, ktorá vystúpiť chce z hmoty.

Sám seba presahujem, vystupujem z oblín,
zo svojich hrán sa vymaňujem dobrým,
modlím sa skutky lásky, viery, nehy,
peniažky svetla v rieke nemajúcej brehy.

Do škovránčieho spevu zaodetý prelát,
modlím sa oči menších bratov - zvierat.
Modlím sa svätojánske mušky za teplej tmy letných nocí,
nekladiem Bohu otázky, sám seba spytujem sa, kto si.

Po každej bobuľke, po celých strapcoch hrozna
krása ma rozlišuje, nádherne ma pozná.
Ak mám byť presný, opakuje si ma vlastne
krása, podeleného na verše a básne.

Matka

Nenarodil som sa ja v nemocnici,
narodil som sa Veľkej medvedici,
v brlohu neba, bezpečnom a modrom,
zahrnula ma láskou, nehou, dobrom.

Som tvoje dieťa, Medvedica, skrátka
to ty si moja adoptívna matka,
požičala si si len moju mamu Annu
ako bráničku na svet, láskavú a rannú.

Do sveta, čo sa zaodieva hnušom,
Veľká medvedica ma vrhla, tu som.

Pre tento biedny svet som ničím,
ale som, lebo svojím mlčaním doň kričím.

Revem tu tichom, poranené zviera,
môj krik je láska, nádej, viera,
o modrom chlebe kričím, samým nebom
živý, iba tým jeho nedosiahnuteľným chlebom.

Mesiac je pre mňa v noci ako kahan
na púti k domovu, keď k nemu do tmy siaham.

Nezomriem, moja duša iba narodí sa
niekde tam, kde je Veľká medvedica.

*Svieti tam morská hviezda, moja hviezda ranná,
kam predišla ma moja matka Anna.
Vystúpim na oblohu, zľahka vrznúc bránkou,
objímeme sa opäť s matkou pozemšťankou.*

Vyšívanky

*Lúkou sa odejem,
zaodejem sa trávičkou a kvetmi,
nech každý vie, čo cudzia je, čo rodná zem,
i ktorej z nich sme deťmi.*

*Nie som jej pán, len poddaný,
no moja rolička je v malom
kráľovstvo, hoci iba do dlaní,
a ja som odmala jej kráľom.*

*To ona vlastne vládne mne,
no ako nádherne mi vládne!
A ako obdarí ma nádherne,
keď smutný som a na dne.*

*Rodná zem, chlebík v obrúsku,
kožúšok plný kvetov,
kožúšok s vreckom pre hrušku,
pre pieseň s jednou vetou.*

*Tú pieseň stále dokola
opakujem si, zaodetý lúkou,
láskou a zvonmi kostola,
múkou tých blízkych zvukov.*

*Kožúštek závišť nepozná
a nemá na nenávišť,
je predsa ako nebo sna,
ďaleké od popravísk.*

*Pod hlavu položia mi podušku,
rodnú zem, ruky na hrud' obe.
V tom vyšívanom kožúšku
nebude zima v hrobe.*

Prebudenie

*Uštipujú si zo mňa po kúsku,
veď on má dosť, a ak nie, dorastie,
a odnášajú si to v obrúsku,
neviem kam, našťastie.*

*Tvária sa pritom hrdo, noblesne,
a ja im verím, že sú vznešené,
a nestarám sa, či sú od plesne,
či dakde stlejú v lístí jesene.*

*A je mi s nimi stále úžasne,
keď do mňa vstúpia ako do kriačia
a rozoberajú ma na básne,
a ako líšky kosti rozvláčia.*

Starenka

*Má času čakať, hoci čas sa kráti,
starenka v okne, hlava šedivá.
Za každým vlakom na zápolnej trati
zodvihne oči, keď sa neďíva.*

*Vagóny v diaľke, iba také čiarky,
jej skromným dňom sú vzácnym korením.*

*Nevedno ako, ale vedia starkí
pohľadom vidieť, k zemi sklopeným.*

*Kocúrik vojde k starkej do chalupy,
stvorenie božie máva často hlad.
Ani dnes nikto z vlaku nevystúpi,
ale je nádej, zajtra, azda, snáď.*

*Ticho je tu, až počuť v sieti muchu,
na čas však nieto žiadnych pavučín.
Chodím k nej zavše, klaniam sa jej v duchu,
raz sa aj ja tak čakať naučím.*

Martin

*Darmo býva láska čoraz hlbšou,
unaví sa, dušu opustí.
Keď sa telo nudí s vlastnou dušou,
preháňa ho duša po púšti.*

*Nepokojné nohy brázdia piesky,
kým ho k studni spiatky privedú.
Ale ak sa nevráti späť čisto, detsky,
vedľa studne hynie od smädu.*

*Nespočíva šťastie v diaľke dakde,
ani v strede ľudských nádejí.*

*Šťastie nie sú ani ostré lakte,
čo sa prebíjajú s vervou v záveji.*

*Šťastie, to je čistá, milujúca duša,
pozýva nás snehom zaviata
deliť sa a nereptať, a skúša
našu vieru cenou kabáta.*

Klaun

*Cez celú tvár si namaľuje ústa,
aby bol smiešny, a v tom veselom
prestrojení, hľa, na končeku prsta
krúti zem, hravo, s úsmevom.*

*Zábavne potkýna sa, padá na zem,
div nepojedá dole tvárou prach,
tak na okamih získava si priazeň
divákov iba úsvit na horách.*

*A smeje sa, a kričí, koľko vládze,
v tom cirkuse sám ako na púšti,*

*a na biedu si pletie z tejto priadze,
na slzy, ktoré zbiera do hrsti.*

Listy

*Predstavujem si, odmalička
Pán Boh mi listy posielal,
nosieva mi ich lastovička
na modrých krídlach anjela.*

*Na suchej vetvičke mi mrví
z tých božích hlások do srdca.*

*Ó, transfúzia božej krvi,
priezračná blaženosť, vždy horúca.*

*Z tej krvi žijem, z Božích riadkov,
či sa to komu páči, a či nepáči,
po hláskach kráčam strmou skratkou,
aj keď už nie som najmladší.*

*A skratka strmo so mnou stúpa,
a darmo cestou nariekam,
že duša, jednoduchá, hlúpa,
vie len, že stúpa bohviekam.*

Lodivod

*Je taký chlapec, priloží si líce
na obločné sklo, keď v ňom redne tma.*

*Oblaky pasie, biele plachetnice
na mori z azúru, v tom oceáne sna.*

*Na nebi svieti hviezda, iba jedna,
budia sa kohúty a zavše brešú psy.*

*O toho chlapca ešte nikto nedbá,
vstáva, keď ešte každý v dome spí.*

*Na topánkach si nezaviaže šnúrky,
vie už však viazať plachty na rahná
a vyvádza tú plachetnicu z búrky,
statočná duša, chrabrá, odvážna.*

*V prístavoch z móla mávajú mu slečny,
a možno iba suchá bielizeň
na šnúre oproti, čo nadvihuje večný
potmehúd vietor, vďačný za trýzeň.*

*Lodivod oblakov, ten rytier modrej krvi,
ťažký meč dvíha, no meč prosebný.*

*Je ako básnik, posledný i prvý
na prove plachetnice, ktorá vozí sny.*

Tvoje oči

*Tvoje oči, azúr jazera,
hlbočina, ktorá nazerá*

do mňa, za mňa, cezo mňa a skrz,
tvoje oči plné mojich slz.

Tvoje oči, nebo oblakov,
plné odvahy a rozpakov,
oči - modré brúsne kotúče,
najnežnejšie, najprudšie.

V твоjich očiach nádherne som zlý,
vesmír z твоjich očí sa mi hmlí,
tvoje oči plné hmlovín, ach,
veď mne je tak božsky v hmlovinách.

Každý pohľad tebe do očí
zotročí ma, tak ma zúročí
ako mesiac, čo ma polnočný
aspoň o sny zavše umocní.

Tvoje oči - brána do slzy,
zázrak, čo ma sotva omrzí,
tvoje oči plné mojich slz,
ktoré plačú za mňa, do mňa, skrz.

SLZA

Len ako kvapka v žilnatine listu
odráža moja duša ranný jas.
Možno len na to hľadá ju a čistú
slzu Boh navštevuje v nás.

Slza je ako harfa, ako klavír
naladený na slovo v tichu úst,
iba tón, čo by tak rád slávil,
až klávesu sa dotkne čujný prst.

Len preto som, len pre to ešte žijem,
aby sa anjel v mojich slzách chvel,
a to je všetko, to je ten môj príjem,
len prahnúť, to je cesta i môj cieľ.

Aké sú veci? Ako sa nám javia.

Objektívny je iba Boh.

My zrkadlo sme, slza, iba pávia
rozochvenosť, čo pred ním padá z nôh.

Tekutá

Všetko sa hýbe, pod rukou sa stráca
kytica, váza, obrus, nôž aj stôl.

Rozvíja sa a práve vädne krása,
láskavý úsmev, bozk i v slzách soľ.

Utieram prach a s prachom stieram
poličku, dlážku, obraz, tváre žien,
ešte skôr, ako nahnem sa k ich perám,
a spod nôh odchádza mi zem.

*Len ktosi luská prstami a z piesku
aleja vstáva, dlhá, stolipá,
pomedzi prsty si to ticho vresku
z ruky do ruky ktosi presýpa.
V tých zrnkách letím tam a zasa spiatky,
až čiašky hodín znova obráti,
vrátim sa ako ticho medzi riadky,
a možno básnik, znova dojatý.*

** * **

*Láska je sen, sen o dieťati,
sny lásky nie sú nikdy kratšie.
Láska, tá vopred odpúšťa ti,
naďalej do hrsti však plače.
Láska má veľa, má čo strácať,
hoci jej nevracajú smietku z darov.
Láska je radosť spevných vtáčat,
v skrytosti padá dolu tvárou.
Dostal si, preto podaj ďalej,
obdaruj iné prázdne dlane.
Podaj im chlieb a vodu nalej,
a ďakuj, ešte poďakuj sa za ne.
Kráčáš, no vidíš chodbu k stene,
a stena tekutá je ako láva.
Láska má vopred odpustené,
a predsa trpieť neprestáva.*

Cestička

*Nesúdiac tých, čo žijú v cudzine,
mne iných krajín netreba, a uravím,
slovenskú zem, len túto jedine,
milujem navždy, iba ju vždy chválím.
Prekrásne sú aj iné krajiny,
ale tam nie sú hroby mojich predkov.
Na Slovensku mi je pach paliny
rovnako blízky ako vôňa kvietkov
z kráľovských záhrad, z drahých čínskych váz.
Nesúdiac tých, čo obdivujú cudzie,
nepotrebujem zahraničný pas,
milá mi je aj krása rodnej hrdze.
Cestička poľom ma viac napĺňa
než všetka krása cudzích obrazární.
Slovenská zem je vo mne úplná.
Prstami od narodenia ma tvárni.
Na bruškách prstov nosím vodoznak,
nezameniteľný kód rodnej zeme.
Môžu aj obracať ju naopak,
pôvodná v mojej krvi stále drieme.*

*Mňa neobrátia nikdy naruby,
ved' moji rodni ďalej vo mne žijú,
a darmo bijú zvony záhuby,
keď vykrvácam, dá mi transfúziu.*

*Pomýliť ma nik ničím nemôže,
a nanič sú mi všetky tajné bratstvá,
ja v rodnej zemi chodím do lôže,
kde kolískou aj rakvou je mi láska.*

* * *

*Mučím sa, lebo ešte vždy sa učím,
chcem vedieť viac, viac o to nevediac,
a darmo stúpam svahom čoraz prudším,
nedosiahnem už rukou na Mesiac.*

*Nech si len Mesiac svieti tam, kde svieti,
mne vlastne nejde o ten dotyk rúk,
ide mi o ten výstup, keď tak dobre je ti,
že namáhaš sa k cieľu bez záruk.*

*Sám sebe som aj výstupom aj horou,
do vrchu tlačím srdce, no a pot
z pórov mi vyvrie v tichej stružke, ktorou
na osnovu len zapíšem pár nôt.*

A je to tak

*A je to tak, a dlho bude ešte,
a bude večne, do skonania čias,
a netešte sa, alebo sa tešte,
ďakujte za jej požehnaný hlas.*

*A celé peklo cirkev nepremôže,
nieto náš trúfalý a fandiaci si bes,
aj keby všetkých svätých stiahol z kože,
ved' noví narodia sa ešte dnes.*

*Ťažko vraj veriť v nebesá a v Eden,
vo večný život v raji neznámom,
v také vraj môže veriť iba kretén,
no práve preto ja som kresťanom.*

*Pohrdať mnou aj stokrát opluť smieš ma,
udrieť ma môžeš stý raz, stoprvý.
No neviň cirkev, ako ty je hriešna,
za nás dvoch odieva sa do krvi.*

Výstup k údivu

*Dlho ísť lesom, zrazu Svätý Hostýn
podaruje mi na tú krásu rým.
Tajomstvá odhalia sa prostým
a v srdci maličkým.*

*Stáli sme pred vrcholom kraja,
na konci, kde sú nebesá,
a nebol tam nik, len my dvaja
a s nami božia noblesa.*

*Tak už viem, takéto sú miesta,
kde ničoho viac netreba,
kde milujúcich Pán Boh trestá
velebou blízko od neba.*

*Tu s dušou ubolenou, holou
treba len kúsok zdvihnúť dľaň,
a precítiš to šťastie apoštolov,
keď chceli s Kristom postaviť si stan.*

Plagiát

*Ak sa aj odriekam a postím,
strádanie nikdy nemá pôst,
nedá sa odísť z jeho hostín,
hoci ho máš, no máš ho dosť.*

*Dve ramená sa v tebe zblížia,
dve mínus zhlobia v jedno plus,
a nedá sa zliezť z toho kríža
medzi prach, podlosť, hnoj a hnus.*

*Visíš tam s Kristom v krásnej zemi,
pokánie, ktoré znamená
na záchranu byť odsúdený -
tak kážu božie písmená.*

*Tak káže báseň z týchto litier,
hebkejšia ako aksamiet,
ktorú skôr než ty vedel cmíter
za dedinou vždy naspamäť.*

*Dušou aj ja tam niekde ústím,
dal by Boh, väčšmi skromnejšou -
napísané je medzi trávou, trstím,
a len sa skrylo do veršov.*

Chodníček

*Kam by som šiel, veď niet kam odísť,
ak miluješ svoj rodný dom.
Domov je k chrámu strmost' schodísk,
k poznaniu, kto chcem byť, kto som.*

*Domov je strmost' stále strmšia,
tá jedna z možných vertikál,
na konci ktorej do náručia
vezmeš si, čoho si sa dotýkal.*

*Tam niekde sa ťa spásou dotkne
milosť, dar nebies za bolesť.
Tak ako neíšť, hoci potme
na koniec lásku nedoniesť.*

Čary

Nerozumiem sile takých čarov:
hoci ty a ja už nie sme my,
stretávam sa ďalej s tvou tvárou,
tvoja ruka ku mne siaha z tmy.
Z obrazu, hneď vedľa tváre Krista,
odjakživa, takmer odmala
navštevuje moju dušu čistá,
ako keby s mojou splývala.
Je to ako v jeseni kvet vresu,
ako odev skrytý v pradiwe.
Veci vlastne väčšmi sú, keď nie sú,
alebo keď nie sú, sú viac pravdivé.

Lastovičky

Od rána lastovičky, modré kamošky,
striaťajú azúr Pánu Bohu z pláštá,
o čomsi pri tom švitoria si, náročky
veselá, milá, roztopašná každá.
Cvakajú nožničkami, pardon - chvostíkmi
tak obratne, tak šikovne, tak umne,
akoby našívali Bohu na stigmy
záplaty, od zenitu až sem dole ku mne.
Belasá krv je večná, trváca,
som celý od jej nekrvavých flákov,
keď duša neodvracia sa, no obracia
s neopísateľným pokojom a vďakou.

Lod'ka

Rákosie. Člnok. Hladina. My potme.
Spln na hladine kreslí pantomímu
dvoch smädných rúk, keď moja v tvojej krotne.
Člnok sa pohne. Mesiac závidí mu.
Vrba sa skláňa nízko nad pobrežie.
Ukrýva oči nevidených tvorov.
Člnok sa hýbe, po hladine vezie
korenie - svetlo nehy tmavou horou.
Za zákrutou sa riečka náhle úži.
Mesiac sa skrýva za drevenou haldou,
ten mesiac, taký zvedavý a drzý.
Noc krotí v rukách snežných leopardov.
Riečka sa úži lesom ku útesu,
čím užšia je, tým bližšie ústi dráma.
Keď naše dlane celkom skrotené sú,
tá krotká neha náhle roztrhá ma.

Ja nie som svetlo

*Ja nie som svetlo, som len hladina
rozbitá veslom, na lopatkách vln
zrkadlím tvár, čo jas svoj nahýna
nado mňa, keď sa vykotúľa spln.*

*Brázdi ma vietor, plavec hviezdnych sfér,
hľadá, kam vložiť medzi vlny dlaň,
rozochvenie, hru túžby, sen a mier,
prst do rany, a nehanbí sa zaň.*

*Dotýka sa ma tam, kde odrazu
preniká duša sama za seba,
chvie sa a nachádza pulz obrazu,
zisťujúc, že viac ničoho jej netreba.*

Nemoc

*Zobudil som sa ráno ustatý a bez síl,
hlina, čo ktosi celú noc v horúcich dlaniach miesil.*

*Krúti sa so mnou svet, to na hrnčiarskom kruhu
z tej hlíny ktosi tvaruje džbán, možno dúhu.*

*Prastará hlina v jeho rukách z energie mladej
vyplúva dušu, sklamanie, a možno nádej.*

*Všetko, čo konám a čo píšem, je to, čo miesi
tá nepozemská noha ako víno v preši.*

*Som výron hrozna, výtok jeho šťavy
pod stupajami, ktorými ma dlávi.*

*Ani len hlásku som si nevycucal z prsta.
Len s anjelmi sa moja duša spúšťa.*

Infarkt

1

*V ďalekej hmle už roky čaká ruka,
až príde čas, až ozaj nastúpi,
vysunie sa a milosrdne núka
jablčko osvietenej potupy.*

*Budeš sám, práve vyprevadiš hostí
a v ušiach doznie šťastný blízky smiech,
a zostane len pokoj, dvojník zlosti,
a breh, ten vysoký breh hviezdnych pieh.*

*Tá ruka bude náhle taká blízka
a srdce bude tým jej ovocím,
a bolesťou to srdce chvíľu íska,
a ja tú ruku vtedy poprosím:*

*Ak môžeš, cestu do chrámu dnes skráť mi,
jablčko rozlom aspoň na dvoje,
podeľme sa, ak máme zostať bratmi,
dnes napoly nech srdcu ťažko je.*

Po nociach vietor nosieva mi správy,
napríklad lístie vláči po zemi,
alebo: láska nie je to, čo dlávi,
láska ťa nesie, keď si ranený.

V kaluži ležím, ale kde je, kde je
to plece, čo ma chvíľu ponesie...

Noc dlhá je a nefúka, a leje,
blízka smrť chodí vôkol po lese.

Sám seba, chlapče, zodvihni a pones,
až po hrdzavú bránku od raja,
až tam, kde začína sa koniec
smrti, čo bolesťou ťa nadája.

Romanca

Pod hrdlom do hrude vložila si mi päšť,
zvíera mi srdce, a mala mi ho niešť.

Mala mi darovať lásku, a nie vliezť do hrude,
zmeniť ju na vratkosť, v bolesť a v osudie.

Darmo tej ruke zlej, zovretej do päste,
vykrúcam zápästie, priskúpej neveste,
tak štedro, drsne, hľa, to srdce zvíera mi,
päšťami, nechtami, zubami, perami.

Bolo to nádejné, ale už nebude,
vložila si mi päšť naveky do hrude.

A tak som od detstva do smrti túžil niešť
nehu vždy celučkú, nie iba ženskú päšť.

Odpúšťam

Odpúšťam láske, dávno, odmala,
že menej dala mi než zobrala,

morušu, detstvo, sľudu v potôčku.

Odpúšťam jej ten pohľad po očku,

i pohľad rozpálený dobiela,
keď vášnivo sa na mňa pozrela.

Odpúšťam zrkadlu, súc už nie najmladším,
že sebe samému sa nepáčil.

Odpúšťam zdraviu, že ma opúšťa.

Len ako srnka zašlo do húštie,

len ako hora zašlo za mračná.

Je na strane, čo k nám je opačná.

Odpúšťam všetkým s Bohom zmierený.

Na Boha čakám, ešte na zemi.

Tú chvíľu, keď ma dajú zatvoriť,
odpúšťam vôli hlúpych autorít.

*Neodpúšťam len svojej neviere.
Verím, že túžba ma však zoberie
a prehodí si dušu na plecيا,
keď odsúdia ma, za krk obesia.
Neopúšťa ma túžba po Bohu,
verí, že pritúli ju, biednu, úbohú.*

Boh

*Keď do hrsti si beriem zem,
rodnú zem mojej drahej matky,
Bože môj, tebe ďakujem
za tie jej trápenia i sviatky.
Ďakujem za to množstvo drám
v tom pokoji, čo zdvihol steny
pod klenbou neba, za ten chrám
bezpečný ako lono ženy.
Slzami vykúpil si česť
mojich dní, pokáním a bázňou,
dotykom očí s nehou hviezd
v hlbokom, múdrom srdci bláznov.
Roztvoril si mi klávesy
k nebeskej hudbe, rozochvenej
údivom, že si, i že všade si
a v ničom nebýva ťa menej.
Môžu aj spíliť v poli kríž,
zneuctiť, zrúcať každý kostol,
za tri dni ho zas obnovíš
s pôvodnou krásnou mohutnosťou.
Rozum ťa poprie úbohý,
nemôže špendlík chápať bytie,
Stvoriteľ hviezd a oblohy
však vyjaví sa v ľudskom cite.
Od lásky roztrhne mi hrud',
k tebe sa modlím, pokým dýcham,
a pomodlí sa za mňa smrť,
keď ponesie ma k tebe nikam.
Si tu, si všade navôkol,
si nado mnou, si vo mne,
celý som tebou premokol
tak vášnivo a skromne.
Vlejem sa celý do teba,
možno len havran, ktorý kráka,
len ako mŕtva pahreba
s odvekým amen, Pane, vďaka.*

Zlom

*Bude to zlom a chýbať bude dvom,
keď jeden odíde, aj druhý stratí,*

čo bolo snom, a naprieč pukne zvon,
a vytratí sa opar na úvrati.

Chytí sa lieh a zhoria krovy striech
nad všetkým, čo len kedy za to stálo,
breh tvojich pieh, čo mal som za úspech,
bude mi málo, všetko bude málo.

Zvuk horských lúk, ten rozvoňaný hluk
na vlnách šiat, tie farby tvojich tvarov,
ovca i vlk, krk štíhly do zámlk
za výkrikom sám preškrtnie sa čiarou.

Čosi však viac než pohľad na mesiac
chtiac-nechtiac krokom náhlivým, no bosým
pohne sa za mnou, spev mi zavesiac
na šiju smútku, čo si v sebe nosím.

Brieždenie

Obrovský vták len na noc prikryl viečka,
ale už opäť pohľadza môj dach,
plameňom strechu podpaľuje sviečka
v nachových zreničkách.

Každý deň ustávam, denne šepkám o tom
zázraku, ktorý spôsobuje hluk
niekde tam, medzi plameňom a knôtom,
kým zloží krídla naspäť do zámlk.

Vták potom hľadá na mňa ponad strechu,
keď pozlátil ju starú, ponurú,
a prepaľuje miechu na dno hriechu
a vrství na ňu plátky azúru.

Burina

Od istého času viac sa
nadchnem burinou,
zdá sa, je to väčšia krása
než dym z komínov,

keď sa v tvare stĺpa
v nebi rozplynie.
Po burine človek stúpa,
po jej nevine.

Všetci ju len, chúd'a, kmášu
zlými rukami,

ohrdnutú svoju krásu
nežne núka mi.

Každú jednu z božích burín
trhám obratne,
nosím si ju ako Turín
Krista na plátne.

Niekedy

hviezd v nebi odhalí sa na stá,
na milióny, nespočítateľne.
Tak doteraz mi svietia klamstvá
tvojich úst, také zradne verné.

Náhlim sa k obrazom a ako oknám
spovedám sa im, nech sa pootvorí
pre tvoju tvár. Len ešte raz ma oklam,
vstúp do mňa, úsvit do nádvorí.

Oklam ma drzo, bez kúsočka hanby,
tak nehanebne, kruto, krásne,
aby mi anjel závidel a sám by
chcel oklamany písať básne.

Dážď po koľký raz

Baletky vyšli na strechu a prsty
namáčajú vysoko v podnebesí
až do prameňa, v ktorom hudba ústi.
Tak Chopin siahla na klávesy.

Tak chirurg dotýka sa nervu.
Na bubon sypú celé hrste piesku,
tú detskú radosť, takú celú čiernu.
Pod skalpelom sa rodí struna blesku.

Sám občas stávaš sa tou strechou.
Klávesmi pod tancom tých prstov,
čo nahého ťa vyzliekajú z hriechov,
prívalom vody, ktorá bola púšťou.

Priaznivci

Sú takí bratia, ozaj celkom milí,
tak starostlivo ustavične dbajú,
aby ste čnostne, bez poškrvny žili,
lebo len úzka cesta vedie k Raju.

*Dávajú pozor na každý váš krôčik,
upozorňujú, že ste šliapli vľavo,
no nemôžete ani vpravo vkročiť,
nie je to prosto korektne a zdravo.*

*Ste ozaj dobrý, ku svätosti blízko,
len vaše telo dáko inak dýcha,
len akýsi ste nehybný a tíško,
inokedy zas chýba vám kus ticha.*

*Keď riziko je vravieť, iba mlčia,
za tebou striehnu po sobotách, Kriste,
to ovčie stádo, v skutočnosti vlčie,
keď prejdú búrky, vy to mlčali ste.*

*Nie je to ono bez nich v žiadnom deji.
Kde kravy pasú, nájde sa vždy ovad.
To sú tí správni, skrátka farizeji,
pre vaše dobro chcú vás ukrižovať.*

Tajomstvo

*Z akýchsi cudzích, nepozemských pásem,
kam nesmie nikto z pozemšťanov,
prichádza sama k hriešnikovi báseň
a prikryje mu bolesť nežnou dlaňou.*

*Nemá on zásluh, že ho krásou hostí
princezná nebies, bračekovci moji,
musí však existovať iný zoznam čností,
keď z prsníka ho dospelého kojí.*

*Len kto jej leží v lone ako dieťa,
hlupáčik boží, čosi také prosté,
že na hanbu je, na smiech tohto sveta,
hostí ju tak, že vlastne sám jej hosť je.*

Igric

*Je ich vždy málo, celkom drobná hŕstka,
len medzi prsty soľ a korenie.
Ale Boh hrá a fúka do náustka
klarinetu, keď noty zoženie.*

*Stačí mu zopár štíhlych zvučných hrdiel,
veď rozozvučal každý vtáčí krk,
aby tu nebol nemý ľudský údel,
noty však schoval v hrotoch vtáčích brk.*

*V tých hrdlách kloktá vodu horských bystrín,
prelieva cez ne víno, meď a cín,
umýva srdcia kajúcnym a čistým,
no každé trápi, tak sa mazná s ním.*

Nemoc

*Zobudil som sa ráno ustatý a bez síl,
hlina, čo ktosi celú noc v horúcich dlaniach miesil.
Krúti sa so mnou svet, to na hrnčiarskom kruhu
z tej hlíny ktosi tvaruje džbán, možno dúhu.
Prastará hlina v jeho rukách z energie mladej
vyplúva dušu, sklamanie, a možno nádej.
Všetko, čo konám a čo píšem, je to, čo miesi
tá nepozemská noha ako víno v preši.
Som výron hrozna, výtok jeho šťavy
pod stupajami, ktorými ma dlávi.
Ani len hlásku som si nevycucal z prsta.
Len s anjelmi sa moja duša spúšťa.*

Infarkt

1

*V ďalekej hmle už roky čaká ruka,
až príde čas, až ozaj nastúpi,
vysunie sa a milosrdne núka
jablčko osvietenej potupy.
Budeš sám, práve vyprevadiš hostí
a v ušiach doznie šťastný blízky smiech,
a zostane len pokoj, dvojník zlosti,
a breh, ten vysoký breh hviezdnych pieh.
Tá ruka bude náhle taká blízka
a srdce bude tým jej ovocím,
a bolesťou to srdce chvíľu íska,
a ja tú ruku vtedy poprosím:
Ak môžeš, cestu do chrámu dnes skráť mi,
jablčko rozlom aspoň na dvoje,
podeľme sa, ak máme zostať bratmi,
dnes napoly nech srdcu ťažko je.*

2

*Po nociach vietor nosieva mi správy,
napríklad lístie vláči po zemi,
alebo: láska nie je to, čo dlávi,
láska ťa nesie, keď si ranený.
V kaluži ležím, ale kde je, kde je
to plece, čo ma chvíľu ponesie...
Noc dlhá je a nefúka, a leje,
blízka smrť chodí vôkol po lese.*

*Sám seba, chlapče, zodvihni a pones,
až po hrdzavú bránku od raja,
až tam, kde začína sa koniec
smrti, čo bolesťou ťa nadája.*

Romanca

*Pod hrdlom do hrude vložila si mi päšť,
zviaera mi srdce, a mala mi ho niešť.
Mala mi darovať lásku, a nie vliezť do hrude,
zmeniť ju na vratkosť, v bolesť a v osudie.
Darmo tej ruke zlej, zovretej do päste,
vykrúcam zápästie, priskúpej neveste,
tak štedro, drsne, hľa, to srdce zviaera mi,
päšťami, nechtami, zubami, perami.
Bolo to nádejné, ale už nebude,
vložila si mi päšť naveky do hrude.
A tak som od detstva do smrti túžil niešť
nehu vždy celučkú, nie iba ženskú päšť.*

Odpúšťam

*Odpúšťam láske, dávno, odmala,
že menej dala mi než zobrala,
morušu, detstvo, sľudu v potôčku.
Odpúšťam jej ten pohľad po očku,
i pohľad rozpálený dobiela,
keď vášnivo sa na mňa pozrela.
Odpúšťam zrkadlu, súc už nie najmladším,
že sebe samému sa nepáčim.
Odpúšťam zdraviu, že ma opúšťa.
Len ako srnka zašlo do húštie,
len ako hora zašlo za mračná.
Je na strane, čo k nám je opačná.
Odpúšťam všetkým s Bohom zmierený.
Na Boha čakám, ešte na zemi.
Tú chvíľu, keď ma dajú zatvoriť,
odpúšťam vôli hlúpych autorít.
Neodpúšťam len svojej neviere.
Verím, že túžba ma však zoberie
a prehodí si dušu na plecía,
keď odsúdia ma, za krk obesia.
Neopúšťa ma túžba po Bohu,
verí, že pritúli ju, biednu, úbohú.*

Boh

*Keď do hrsti si beriem zem,
rodnú zem mojej drahej matky,
Bože môj, tebe ďakujem
za tie jej trápenia i sviatky.
Ďakujem za to množstvo drám
v tom pokoji, čo zdvihol steny
pod klenbou neba, za ten chrám
bezpečný ako lono ženy.
Slzami vykúpil si česť
mojich dní, pokáním a báznou,
dotykom očí s nehou hviezd
v hlbokom, múdrom srdci bláznov.
Roztvoril si mi klávesy
k nebeskej hudbe, rozochvenej
údivom, že si, i že všade si
a v ničom nebýva ťa menej.
Môžu aj spáliť v poli kríž,
zneuctiť, zrúcať každý kostol,
za tri dni ho zas obnovíš
s pôvodnou krásnou mohutnosťou.
Rozum ťa poprie úbohý,
nemôže špendlík chápať bytie,
Stvoriteľ hviezd a oblohy
však vyjaví sa v ľudskom cite.
Od lásky roztrhne mi hrud',
k tebe sa modlím, pokým dýcham,
a pomodlí sa za mňa smrť,
keď ponesie ma k tebe nikam.
Si tu, si všade navôkol,
si nado mnou, si vo mne,
celý som tebou premokol
tak vášnivo a skromne.
Vlejem sa celý do teba,
možno len havran, ktorý kráka,
len ako mŕtva pahreba
s odvekým amen, Pane, vďaka.*

Zlom

*Bude to zlom a chýbať bude dvom,
keď jeden odíde, aj druhý stratí,
čo bolo snom, a naprieč pukne zvon,
a vytratí sa opar na úvrati.
Chytí sa lieh a zhoria krovky striech
nad všetkým, čo len kedy za to stálo,
breh tvojich pieh, čo mal som za úspech,
bude mi málo, všetko bude málo.
Zvuk horských lúk, ten rozvoňaný hluk
na vlnách šiat, tie farby tvojich tvarov,
ovca i vlk, krk štíhly do zámlk
za výkrikom sám preškrtne sa čiarou.*

*Čosi však viac než pohľad na mesiac
chtiac-nechtiac krokom náhlivým, no bosým
pohne sa za mnou, spev mi zavesiac
na šiju smútku, čo si v sebe nosím.*

Brieždenie

*Obrovský vták len na noc prikryl viečka,
ale už opäť pohľadza môj dach,
plameňom strechu podpaľuje sviečka
v nachových zreničkách.*

*Každý deň vstávam, denne šepkám o tom
zázraku, ktorý spôsobuje hluk
niekde tam, medzi plameňom a knôtom,
kým zloží krídla naspäť do zámlk.*

*Vták potom hľadá na mňa ponad strechu,
keď pozlátil ju starú, ponurú,
a prepaľuje miechu na dno hriechu
a vrství na ňu plátky azúru.*

Burina

*Od istého času viac sa
nadchnem burinou,
zdá sa, je to väčšia krása
než dym z komínov,*

*keď sa v tvare stĺpa
v nebi rozplynie.
Po burine človek stúpa,
po jej nevine.*

*Všetci ju len, chúd'a, kmášu
zlými rukami,
ohrdnutú svoju krásu
nežne núka mi.*

*Každú jednu z božích burín
trhám obratne,
nosím si ju ako Turín
Krista na plátne.*

Niekedy

*hviezd v nebi odhalí sa na stá,
na milióny, nespočítateľne.*

*Tak doteraz mi svietia klamstvá
tvojich úst, také zradne verné.*

*Náhlim sa k obrazom a ako oknám
spovedám sa im, nech sa pootvoria
pre tvoju tvár. Len ešte raz ma oklam,
vstúp do mňa, úsvit do nádvorja.*

*Oklam ma drzo, bez kúsočka hanby,
tak nehanebne, kruto, krásne,
aby mi anjel závidel a sám by
chcel oklamany písať básne.*

Dážd' po koľký raz

*Baletky vyšli na strechu a prsty
namáčajú vysoko v podnebesí
až do prameňa, v ktorom hudba ústi.
Tak Chopin siahla na klávesy.*

*Tak chirurg dotýka sa nervu.
Na bubon sypú celé hrste piesku,
tú detskú radosť, takú celú čiernu.
Pod skalpelom sa rodí struna blesku.*

*Sám občas stávaš sa tou strechou.
Klávesmi pod tancom tých prstov,
čo nahého ťa vyzliekajú z hriechov,
prívalom vody, ktorá bola púšťou.*

Priaznivci

*Sú takí bratia, ozaj celkom milí,
tak starostlivo ustavične dbajú,
aby ste čnostne, bez poškvurny žili,
lebo len úzka cesta vedie k Raju.*

*Dávajú pozor na každý váš krôčik,
upozorňujú, že ste šliapli vľavo,
no nemôžete ani vpravo vkročiť,
nie je to prosto korektne a zdravo.*

*Ste ozaj dobrý, ku svätosti blízko,
len vaše telo dáko inak dýcha,
len akýsi ste nehybný a tíško,
inokedy zas chýba vám kus ticha.*

*Keď riziko je vravieť, iba mlčia,
za tebou striehnu po sobotách, Kriste,
to ovčie stádo, v skutočnosti vlčie,
keď prejdú búrky, vy to mlčali ste.*

*Nie je to ono bez nich v žiadnom deji.
Kde kravy pasú, nájde sa vždy ovad.
To sú tí správni, skrátka farizeji,
pre vaše dobro chcú vás ukrižovať.*

Tajomstvo

*Z akýchsi cudzích, nepozemských pásem,
kam nesmie nikto z pozemšťanov,
prichádza sama k hriešnikovi báseň
a prikryje mu bolesť nežnou dlaňou.*

*Nemá on zásluh, že ho krásou hostí
princezná nebies, bračekovci moji,
musí však existovať iný zoznam čností,
keď z prsníka ho dospelého kojí.*

*Len kto jej leží v lone ako dieťa,
hlupáčik boží, čosi také prosté,
že na hanbu je, na smiech tohto sveta,
hostí ju tak, že vlastne sám jej hosť je.*

Igric

*Je ich vždy málo, celkom drobná hrstka,
len medzi prsty soľ a korenie.
Ale Boh hrá a fúka do náustka
klarinetu, keď noty zoženie.*

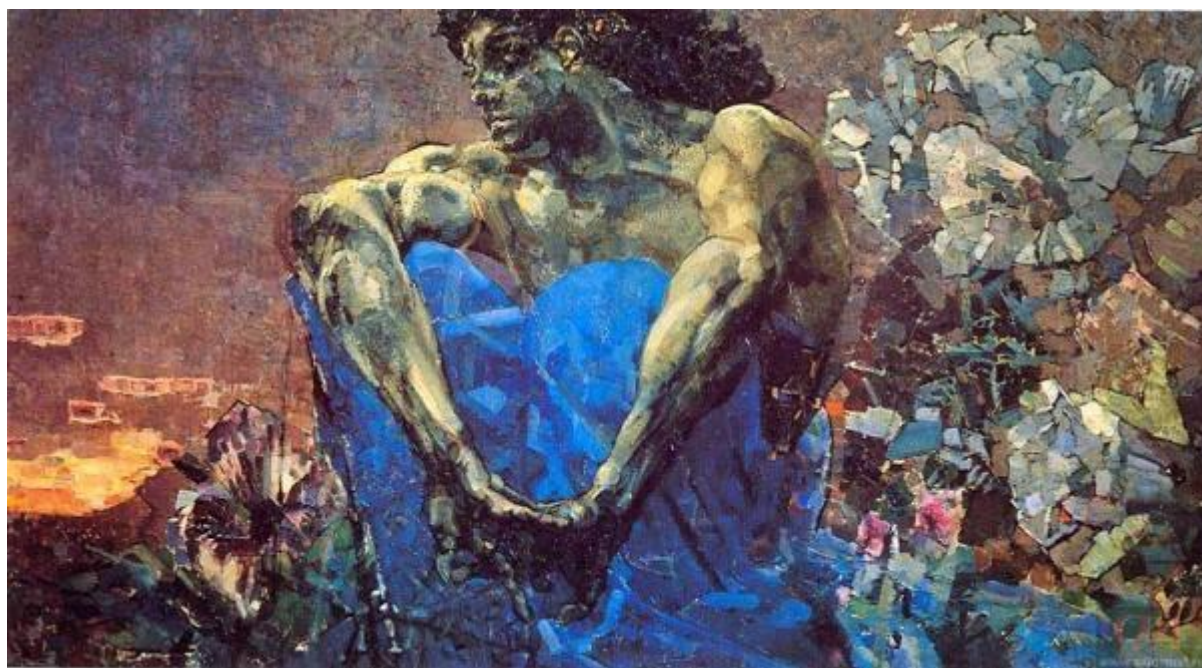
*Stačí mu zopár štíhlych zvučných hrdiel,
veď rozozvučal každý vtáčí krk,
aby tu nebol nemý ľudský údel,
noty však schoval v hrotoch vtáčích brk.*

*V tých hrdlách kloktá vodu horských bystrín,
prelieva cez ne víno, med' a cín,
umýva srdcia kajúcny a čistým,
no každé trápi, tak sa mazná s ním.*

Melanchólia

*Niekedy je vtáctvo iba háved',
nie si šťastný, nič ťa nebolí,*

nechce sa ti mlčať ani vraviť,
ani hľadiť nikam do polí.
Iba privrieš príliš ťažké viečka,
vlastne viečka samy zatvoria
ohník, ktorým blčí tvoja piecka,
nočné slnko v kúte nádvorja.
Sedíš si tak, vidiaci, no slepý,
na okraji vlastnej priepasti,
v zatiahnutom, zamračenom nebi
bez nenávisti a bez lásky.
Voláš do tmy svojím vlastným menom,
noc si ho tu s tebou omieľa,
až na plece položí ti démon
dlaň, tú strážnu ruku anjela.
Strážny anjel, celý čierny v bielom,
celý biely v tvojej temnote,
prikryje tvoj smútok vlastným telom,
prikryje ho notu po note.

Michail Vrubel': Sediaci démon

https://scontent.fbts4-1.fna.fbcdn.net/v/t1.0-9/38869767_2314711531888763_4084482304716570624_n.jpg?nc_cat=0&oh=862ad0fc82ac67fb3fa53973ca8aa90d&oe=5BF7286C